

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/291/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2511200226
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2511200226.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobkyne: SPP - distribúcia, a.s., Bratislava, Mlynské nivy 44/b, IČO: 35 910 739, proti žalovanému: Q. V., nar. X. B. XXXX, bytom U.. B. XXXX/XX, D., zastúpenému advokátom: JUDr. Daniel Pavelka, Pribinova 46, Hlohovec, o zaplatenie 1.843,27 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Piešťany z 18. júna 2014 č. k. 8C/72/2011-84, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť jej 1.843,27 eur s 9%-ným úrokom z omeškania od 29. októbra 2009 do zaplatenia z dôvodu, že pri kontrole odberného miesta bolo zamestnancami žalobkyne zistené, že dochádza k odberu plynu meradlom, na ktorom bolo odstránené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii tzv. plomba, resp. overovacia značka umiestnená pri počítadle plynomera, o čom bol spísaný zápis a zhotovená fotodokumentácia. Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil právne ustanovením § 1 ods. 1 písm. d), § 49 ods. 4, § 59 ods. 1 písm. d) a odsek 2 a 3 z. č. 656/2004 Z. z. o energetike (ďalej len „ZoE“) a vecne tým, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že meradlo poškodené nebolo, bolo funkčné, meralo s presnosťou v povolenej tolerancii, keď žalobkyňa vyčíslila škodu majúcu vzniknúť tým, že žalovaný v rozhodnom období odoberal plyn poškodeným meradlom. Dodal, že na meradle bola odstránená len overovacia značka, ale inak meradlo podľa posudku SLM meralo presne a preto žalobkyňa nemohla vyčísliť žalovanému údajnú škodu podľa vyhlášky, ale len škodu podľa hodnôt nameraných predmetným meradlom. Mal za to, že ak by sa žalobkyňa dôkladne oboznámila s celým obsahom posudku SLM sama by dospela k záveru, že žalovaný žiadnu škodu neoprávneným odberom plynu nespôsobil a nebolo chybou žalovaného, že mu nebola cena spotrebovaného plynu na základe predmetným plynomerom nameraných hodnôt vyúčtovaná a preto ju neuhradil. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 142 ods. 1 a § 151 ods. 7 O.s.p. (z. č. 99/1963 Zb. - Občiansky súdny poriadok) a vecne tým, že žalovaný mal vo veci plný úspech a prináleží mu právo na náhradu trov konania s tým, že o výške rozhodne súd samostatným uznesením.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa. Dôvodila, že súd prvého stupňaospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Namietala, že zákon o energetike nevyžaduje kumulatívne splnenie oboch podmienok a netvrdí, že neoprávneným odberom plynu je len odber s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii a meradlo zároveň zaznamenávalo spotrebu správne a súd tak spojil dve samostatné skutkové podstaty neoprávneného odberu plynu. Dodala, že skutočnosť, že nebola preukázaná manipulácia s počítadlom nemá žiaden vplyv na posúdenie nároku žalobkyne, pričom v konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalovaný v rozhodnom období plyn odoberal a pritom zaňho nezaplatil, keď množstvo žalovaným odobratého zemného plynu spôsobom akým u žalovaného dochádzalo k odberu v období od 19. marca 2009 do 8. septembra 2009 nemôže byť určené podľa hodnôt nameraných meradlom, ako to nesprávne uvádza v odôvodnení súd

prvého stupňa, nakoľko toto vylučujú ustanovenia z. č. 142/2000 Z. z. o metrológii, podľa ktorých platnosť úradného overenia meradla zaniká ak bola poškodená, pozmenená, odstránená alebo inak porušená overovacia značka alebo zabezpečovacia značka a určené meradlá sa môžu na daný účel používať len tak ak majú platné overenie. Pokiaľ súd prvého stupňa argumentuje posudkom SLM táto skutočnosť nemá na posudzovanie nároku žalobkyne žiadny vplyv, nepreukazuje a ani nemôže preukázať skutočnosť, že množstvo plynu indikované počítadlom predmetného meradla zodpovedá žalovaným skutočne odobratému množstvu zemného plynu v danom období. Zdôraznila, že pokiaľ meradlo nemá platné overenie, nemôže byť údaj z jeho počítadla použitý na určenie množstva spotrebovaného plynu a ustanovenie § 59 ods. 3 ZoE v prípade odberu plynu akým dochádzalo aj u žalovaného odkazujúc na použitie všeobecne záväzného právneho predpisu vyhl. č. 155/2005 Z. z. pomocou ustanovení, ktorého sa množstvo odobratého plynu ako aj jeho hodnota určia. Uviedla, že škoda nebola žalobkyni spôsobená len porušením overovacej značky meradla, ale žalovaný aj plyn neoprávnenne zo siete prevádzkovej žalobkyňou takýmto meradlom odoberal a škodu mu spôsobil práve odobraním plynu zo siete a výška škody spočíva v hodnote neoprávnenne odobratého množstva plynu zo siete prevádzkovej žalobkyňou počas rozhodného obdobia a nákladoch, ktoré vznikli v súvislosti s neoprávneným odberom plynu. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel a v prípade, že rozsudok potvrdí, aby pripustil voči rozhodnutiu dovolanie, nakoľko rozhodnutie týkajúce sa otázky, či v prípade odberu plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii môže žalobkyni vzniknúť škoda už len samotným odberom plynu alebo musí k odberu plynu pristúpiť aj iná skutočnosť, možno s poukazom na značné majetkové škody, ktoré nielen žalobkyni ako prevádzkovateľke distribučnej siete, ale aj iným prevádzkovateľom distribučnej siete prípadne distribučných sústav vznikajú neoprávnenými odbermi považovať za rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný, ktorý navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť. Uviedol, že sa nestotožňuje s tvrdením žalobkyne, že škoda jej mala byť spôsobená okrem porušenia overovacej značky meradla i tým, že žalovaný mal takýmto meradlom neoprávnenne odoberať plyn zo siete, pričom výška škody má predstavovať práve hodnotu odobratého množstva plynu v rozhodnom období bez toho, aby sa vychádzalo z objektívne zisteného skutkového stavu. Dodal, že sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvého stupňa.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.) oprávnenou osobou, účastníčkou konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 202 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa nie je celkom vecne správny a je dôvodné ho zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 O.s.p.).

Predmetom tohto konania je náhrada škody vo výške 1.843,27 eur s príslušenstvom, predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý žalobu v celom rozsahu zamietol.

Žalobkyňa svoj nárok voči žalovanému uplatňuje podľa § 59 zákona číslo 656/2004 Z. z. o energetike, ktoré ustanovenie predpokladá objektívnu zodpovednosť odberateľa v prípade neoprávneného odberu, ako dôvod neoprávneného odberu uviedla zistenie poškodenia overovacích znakov na meradle a škodu vyčíslila podľa vyhlášky č. 155/2005 Z. z., tvrdiac, že ju nebolo možné zistiť inak a pri vyčíslení nebrala do úvahy priemernú spotrebu, hoci stav plynomeru bol označený expertízou ako vyhovujúci, ale stav overovacích značiek je nevyhovujúci.

Zo zápisu vystaveného žalobkyňou dňa 8.9.2009 vyplýva, že na odbernom mieste žalovaného bola zistená porušená plomba číselníka, zásah do číselníka, bola vyhotovená fotodokumentácia a odmontovaný plynomer (meradlo) bolo v zapečatenej krabici odoslaný na expertízu, v zápise žalovaný potvrdil spotrebiče využívané plynom.

Z expertízy vykonanej Slovenskou legálnou metrológiou, a. s., Bratislava z posudku číslo 0392/312.5/09 vypracovaného 5.10.2009 vyplýva nevyhovujúci stav overovacích značiek s vyjadrením, že overovacia

značka bola odstránená. Stav plynomeru bol označený ako vyhovujúci, nepoškodený, rovnako stav počítadla.

Z faktúry č. 9000074746 zo 14.10.2009 vyplýva, že žalobkyňa oznámila žalovanému vyúčtovanie škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu sumou 1.843,27 eur, k listu je pripojený dokument o mechanizme výpočtu škody.

Podľa § 49 ods. 4 zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov (ZoE) v znení do 31.8.2012, koncový odberateľ plynu v domácnosti je povinný a) podieľať sa na úhrade oprávnených nákladov prevádzkovateľa distribučnej siete, ktoré sú spojené s pripojením odberného plynového zariadenia k sieti; spôsob výpočtu týchto nákladov určí úrad, b) umožniť prevádzkovateľovi distribučnej siete montáž určeného meradla a umožniť prevádzkovateľovi distribučnej siete prístup k určenému meradlu, c) poskytnúť potrebné údaje dodávateľovi plynu na prípravu alebo uzatvorenie zmluvy o dodávke plynu, d) udržiavať odberné plynové zariadenie v zodpovedajúcom technickom stave.

Podľa § 59 ods. 1 písm. d) ZoE v znení do 31.8.2012 neoprávneným odberom plynu je odber bez určeného meradla alebo s meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete, alebo na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii.

Podľa § 59 ods. 2 ZoE v znení do 31.8.2012, odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete.

Podľa § 59 ods. 3 ZoE v znení do 31.8.2012, ak nemožno vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, ktorý ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

Z vyššie citovaného ustanovenia § 49 ods. 4 písm. d) ZoE vyplýva pre koncového odberateľa plynu v domácnosti, t. j. pre žalovaného povinnosť udržiavať odberné plynové zariadenie v zodpovedajúcom technickom stave, ustanovenie § 59 ods. 1 písm. d) ZoE definuje neoprávnený odber plynu odberom s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, ustanovenie § 59 ods. 2 ZoE stanovuje sankciu odberateľovi, ktorý neoprávnene odoberal plyn, ktorou je úhrada skutočne vzniknutej škody, v prípade, ak vznikla.

Preskúmaním obsahu spisu v prejednávanej veci odvolací súd zistil, že medzi účastníkmi nebola spornou skutočnosť, že na odbernom mieste žalovaného bolo zistené poškodenie plynomeru - porušenie overovacej značky na počítadle. Spornou bola v konaní skutočnosť, či žalobkyni ako prevádzkovateľke prepravnej siete vznikla škoda. Napriek tomu, že súd prvého stupňa v odôvodnení svojho zamietajúceho rozhodnutia konštatoval, že k vzniku škody nedošlo, z obsahu spisu nevyplývalo, že by sa v konaní touto otázkou dôsledne zaoberal a k tejto skutočnosti vykonal dostatočné dokazovanie.

Zamietnutím žaloby v celom rozsahu súd prvého stupňa rozhodol v rozpore s doposiaľ zisteným skutkovým stavom, nepriznal žalobkyni ani náhradu za spotrebu plynu nesporne vyplývajúcu z meradla plynomeru, nemal za preukázané, či spotrebovaný plyn bol žalovaným uhradený, napr. i vo forme preddavkov, zálohových platieb.

Odvolací súd poukazuje na znenie ustanovenia § 59 ods. 2 ZoE, pričom z logického a gramatického výkladu tohto ustanovenia vyplýva, že odberateľovi (žalovanému) vznikne povinnosť uhradiť prevádzkovateľovi prepravnej siete (žalobkyni) skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla - teda základným predpokladom vzniku nároku je existencia skutočne vzniknutej škody. Právna teória a súdna prax za skutočnú škodu (damnum emergens) považuje majetkovú ujmu vyjadriteľnú v peniazoch, ktorá spočíva v zmenšení existujúceho majetku poškodeného v dobe, kedy došlo k škodnej udalosti. Predstavuje majetkové hodnoty, ktoré treba vynaložiť na to, aby sa vec uviedla do predošlého stavu, resp. aby sa v peniazoch vyvážili dôsledky vyplývajúce z toho, že navrátenie do predošlého stavu nebolo dobre možné alebo účelné. Princíp objektívnej zodpovednosti neznamená, že podmienkou vzniku

zodpovednosti za škodu nie je existencia samotnej škody, ale iba to, že na rozdiel od zodpovednosti subjektívnej podmienkou vzniku zodpovednosti nie je zavinenie škodcu či už vo forme úmyslu, alebo neobstaranosti. Nie je možné súhlasiť s tvrdením žalobkyne, že predpokladom (úspešného) uplatnenia nároku na náhradu škody je v tomto prípade neoprávneného odberu plynu len preukázanie skutočnosti, že na meradle bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii a že takýmto meradlom dochádzalo k odberu plynu. Odvolací súd zastáva názor, že citované ustanovenia zákona nezbavujú žalobkyňu povinnosti preukázať, že jej vznikla skutočná škoda (v zmysle vyššie uvedeného). Samotný vznik škody tiež nie je možné zamieňať so spôsobom určenia jej výšky, keď odsek 3 citovaného ustanovenia je možné aplikovať iba v prípade nemožnosti vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. Predtým, ako k takémuto výpočtu dôjde, je však nevyhnutné mať vznik skutočnej škody preukázaný. Vzhľadom k skutočnosti, že pred súdom prvého stupňa nebolo vykonané dokazovanie k vzniku skutočnej škody, nie je možné posúdiť, či súd prvého stupňa rozhodol správne, keď žalobu zamietol, jeho rozhodnutie sa preto javí byť predčasným.

Odvolací súd na podporu záverov súdu prvého stupňa, ktoré sú však vzhľadom na doposiaľ nedostatočne zistený skutkový stav predčasné poukazuje i na Nález Ústavného soudu České republiky I. ÚS 668/15 z 11. augusta 2015 týkajúci sa neoprávneného odberu elektrickej energie. Z odôvodnenia nálezu možno analogicky aplikovať na prejednávajúcu vec závery, že súd prvého stupňa správne neakceptoval paušálny spôsob výpočtu na základe vyhlášky, keď taký postup by bol v rozpore so zákonom a to z dôvodu, že taký výpočet náhrady škody by nezaistoval len kompenzačný princíp, ale by nim došlo v rozpore so zákonom k akejsi nadkompenzácii poškodeného či k určitej forme sankcii neoprávneného odberateľa (viď i nález ÚS ČR sp. zn. Pl.ÚS 29/13 z 1.4.2014). I v danej veci možno konštatovať, že výška fiktívnej škody vypočítaná podľa právnych predpisov sa vychyľuje zo spravodlivej rovnováhy medzi legitímnym záujmom žalobkyne ako dodávateľky plynu na náhrade skutočnej škody a zásahom do majetkových práv neoprávneného odberateľa, nakoľko v neprospech neoprávneného odberateľa, že i napriek veľkej váhe sledovaného legitímneho cieľa dodávateľa (ochrana jeho práv a všeobecný verejný záujem) ide o neprimeraný zásah do majetkových práv žalovaného. Pri posudzovaní tejto spravodlivej rovnováhy je nutné vychádzať z toho, že občianskoprávny inštitút náhrady škody plní funkciu kompenzačnú a preventívnu a výška škody nemôže byť sankciou za neoprávnený odber. V rámci občianskoprávnej zodpovednosti sa hradí skutočná škoda, teda ujma na majetku poškodeného. Skutočnú výšku spôsobenej škody v danej veci bolo možné reálne zistiť a to z počítadla plynomeru, ktorého stav bol označený ako vyhovujúci, nepoškodený a prípadne i na základe množstva odobratej energie v predchádzajúcich obdobiach. Z faktúr predložených žalovaným, ktoré však súd prvého stupňa ako dôkaz nezohľadnil (§ 122, § 125, § 129 ods. 1 O.s.p.) je zrejmé, že za obdobie neoprávneného odberu od 19.3.2009 do 8.9.2009 činil odber podľa meradla 531 m³. Žalobkyňa požaduje náhradu škody za 1889,24 m³, t.j. cca 3,5 násobok. Žalobkyňa ani žalovaný nepreukázali či žalovaný platil i zálohové platby, či tieto boli zohľadnené.

V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu prvého stupňa opätovne vo veci konať, doplniť dokazovanie za účelom preukázania vzniku skutočnej škody žalobkyňu, s poukazom na ustanovenie § 120 ods. 1 OSP vyzvať žalobkyňu na predloženie dôkazov, ktorými preukáže vznik skutočnej škody, ktorá ako tvrdí, jej vznikla. Po vykonaní dokazovania v naznačenom smere, súd prvého stupňa vyhodnotí všetky okolnosti danej veci podľa príslušných zákonných ustanovení, a následne vo veci opätovne rozhodne, pričom rozhodnutie náležite v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 OSP odôvodní. Zároveň súd prvého stupňa rozhodne aj o náhrade trov pôvodného i tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 OSP).

K prijatiu tohto uznesenia došlo pomerom hlasov 3 : 0, teda jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.